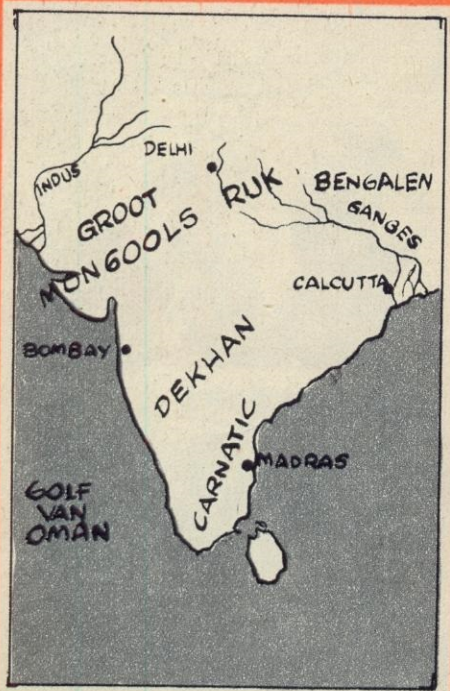

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

IN HET LAND VAN DE MAHARADJA'S

SEDERT Colbert de Oosterse Compagnie had gesticht, hadden de Fransen voet gevat in Indië. Zij hadden een handelskantoor opgericht te Pondichéry, en langzaam maar zeker werkten zij er de Hollanders buiten. Zij pasten in Hindoestan totaal andere koloniale methodes toe dan die welke in Amerika in zwang waren. In de Nieuwe Wereld hadden zij af te rekenen met fiere, vrije nomadenstammen, dapper, moedig maar wild, terwijl hier...

1. — HET RIJK VAN DE GROOTMOGOL

IN het begin van de XVIIIe eeuw werd Indië gedomineerd door de grootmogol, de almachtige heerser die te Delhi woonde. Hij heette Aureng-Zeb. Hij gaf de Europeanen de toelating langs de kust handelskantoren te openen, maar als leenmannen. De Fransen hadden niet alleen handelskantoren te Pondichéry, maar ook te Chaudenagor, te Mahi, te Karikal, te Yanaon. Naast de Franse Compagnie was er echter de Britse « East India Company », die Calcutta, Madras en Bombay stichtte. In 1707 stierf Aureng-Zeb en zijn machtig rijk viel uiteen in een groot aantal kleine staatjes.

3. — DUPELIX

TOEN werd Joseph François Duplex gouverneur. Hij was een geboren leider. Hij mengde zich handig in een successietwist tussen de nababs van Dekhan en van Carnatic. Hij imposeerde hen zijn protektie. Het duurde niet lang of het z.g. protectoraat van Duplex strekte zich uit over heel de vallei van de Ganges en de Indus. Hij werd bijgestaan door zijn vrouw, Jeanne Castro, en door La Bourdonnais, een puik zeeman die de zeeweg naar Indië vastleed, evenals die naar de Seychellen, de Maskarenen, het eiland Bourbon. Te Versailles had men niet veel oog voor het werk van de gouverneur in Indië. Duplex werd teruggeroepen en stierf in armoede.

4. — CLIVE

HET scheidde geen haar of de Engelse Compagnie werd uit Indië gezet — La Bourdonnais had zich meester gemaakt van Madras — maar de Engelsen hadden een geniaal leider in Lord Robert Clive. Hij viel Godehen, de zwakke opvolger van Duplex aan en versloeg deze te Arote in 1754. Godehen moest beloven een einde te maken aan de politiek van zijn voorganger. Dat was knap werk van Clive en nochtans werd ook hij teruggeroepen. Te Londen spande men een onrechtvaardig proces tegen hem in. Hij pleegde zelfmoord.

2. — RADJA'S EN NABAB'S

KLEINE vorsten, maharadja's, radja's of nababs, deden een beroep op de uitheemse compagnieën om onderlinge geschillen te regelen. Dumas, de Franse gouverneur, werd zelf nabab en bezette Carnatic. Een leger Hindoes, uitgerust met Europese wapens, stond in dienst van de compagnie. Zo bleef de Franse invloed niet tot de handel beperkt. De invloed werd ook op diplomatiek terrein merkbaar en groeide ten slotte uit tot een militaire overheersing.

5. — LA BOURDONNAIS

LA BOURDONNAIS stierf in armoede in het jaar 1755. Men had hem van verraad beschuldigd en gedurende drie jaar in de Bastille opgesloten. Het hof van Versailles was dus even blind en ondankbaar als dit van Londen. Men wenste in Indië een kolonie die rijk was, maar rustig. En in de grond hield men veel meer van het spel op het Europees schaakbord...